בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה גדולה ואחת תרומת מעשר כשם שתרומה גדולה [א]ניטלת באומד ובמחשבה כך תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה וכשם שיש לו רשות לבעל הבית לתרום תרומה גדולה כך יש לו רשות לבעל הבית לתרום תרומת מעשר: מתני' [ב]המניח פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין אם אבדו הרי זה חושש מעת לעת דברי ר' [ג]אלעזר רבי יהודה אומר [ד]בשלשה פרקים בודקין את היין בקידום של מוצאי החג ובהוצאת סמדר ובשעת כניסת מים [ה]בבוסר: גמ' מאי מעת לעת רבי יוחנן אמר מעת לעת של בדיקה רבי אלעזר בר אנטיגנוס אומר משום רבי אלעזר בר' ינאי מעת

כשם שתרומה גדולה ניטלת באומד. ומיהו אין להקיש תרומת מעשר לתרומה גדולה שיועיל במתכוין חיטה אחת לפטור הכרי דהא מעשר אמר רחמנא ומיהו אם במתכוין מוסיף נראה דמועיל דמקשינן להכי לתרומה גדולה כדמוכח בפרק כל המנחות בחות מלה (מנחות דף נה.) דקתני תורמין תאנים על הגרוגרות במנין ופריך דהוי מרבה במעשרות ומיירי במרבה בתרומת מעשר כדמוכח סיפא ומוקי לה לרישא כאבא אלעזר בן גמלא והתם מרבה במתכוין ונראה דלית ליה כלל לאבא אלעזר בן גמלא מרבה במעשרות מעשרותיו מקולקלין דבמעשר [ראשון] נמי שרי מאומד כדאמרי' בסוף בכורות יכול היה לו מאה טלאים ונטל עשרה או עשרה ונטל אחד יהיו מעושרים מ"ל עשירי ואין זה עשירי ר' יוסי בר' יהודה אומר מעשר ומפרש התם דטעמא דר' יוסי בר' יהודה דסבר כאבא אלעזר בן גמלא ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב כי את המעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן כדאמר התם בריש פירקין מה מעשר דגן ניטל מאומד ובמתכוין כו' ובמעשר ראשון איירי דכתיב בסיפא דקרא נתתי לוויס לנחלה וא"ת ואמאי אצטריך התם לאוקמי כאבא אלעזר לא הוה ליה למימר אלא דאיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל אחד מעשרה אף מעשר בהמה כן אפי' בלא העברת שבט וי"ל דמשמע ליה דלרבי יוסי ברבי יהודה בעינן אחד מעשרה הוי מעשר אפי' אינם שוים כמו במכנים לדיר להתעשר דמסתמא אין דרכן להיות שוין הלכך צריך לאוקמי כאבא אלעזר בן גמלא דאי לאו דאבא אלעזר ה"א דבעינן אחד מי' בעינן שוין כמו במעשר דגן אע"ג דבמכנים לא בעינן שוין וקשה כיון דשרי אפי' מעשר מאומד אמאי אצטריך במנחות לאוקמי בתרומת מעשר הא דאמר ר' אלעזר ברבי יוסי אבא היה נוטל עשר גרוגרות שבמקלוט על תשעים שבכללה לוקמה במעשר גופיה וי"ל דהכי דרבי יוסי ברבי יהודה סבר דאפילו מעשר ניטל מאומד דאבא אלעזר ליה הך סברא ועוד דניחא ליה לאוקמיה בתרומת מעשר משום דבריסא קתני תורמין: **ניטלת** מאומד. מצוה לתרום מאומד דמתוך שירא לגמלם אלא יטול פחות וטול בעין יפה כדתנן בפ' קמא דתרומות אין תורמין לא במשקל ולא במנין וכן תרומת מעשר ובתוספתא גרסינן מה תרומה גדולה אינה ניטלת אלא באומד ובמחשבה אף תרומת מעשר אינה ניטלת אלא באומד כו' ואם תאמר [ו]דבפ"ק דתרומות תנן המוכר משובח והמודד משובח ממנו והשוקל משובח משלשתן בירושלמי מקשה לה בפ"ק דתרומות ומשני כאן בתרומה גדולה וכאן בתרומת מעשר דתניא אלעזר בן גמלא אומר מנין שאין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין תלמוד לומר ונתשב לכם תרומתכם במחשבה אתה תורם ואי אתה תורם במדה במשקל במנין פירוש ההיא דאין תורמין בתרומה גדולה דלכולי עלמא מצותה מאומד וההיא דהמוכר משובח בתרומת מעשר וכרבנן והא דמייתי בריתא דאבא אלעזר בן גמלא לאשמועי' דפליגי בתרומת מעשר וא"ת דבירושלמי אההיא דהמוכר משובח ממאי הוא משובח אמר רב הונא מן התורם מאומד משמע דמאומד הוי תרומה אלא דמוכר משובח וקאמר נמי התם אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא אמר ר' יוחנן מעת לעת של בדיקה אם בדקם היום בשחרית ומצאם אבודים חושש שמא מאתמול בשחרית אבדו ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת דה על פירות אחרים צריך להפריש עליהם מספק וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש אלא

כשמי תרומות. דהאי קרא בלוים כתיב תרומתכם היינו תרומת מעשר כדגן מן הגורן היינו תרומה גדולה דאשית דגן שישראל מפרש מגורנו והקיש הכתוב תרומת מעשר לתרומה גדולה: **באומד.** אחד מחמשים שאמרו חכמים[ג] מפרש באומד דאם טעה אין כאן איסור דמדאוריימא חטה אחת פוטרת הכריד[ד] דלא נתנה בה תורה שיעור אלא דאשית דגן[ה]: **אף תרומת מעשר.** אע"פ ששיעורה קבוע מן התורה מעשר מן המעשר ניטלת באומד: **ובמחשבה.** נותן עיניו בגד זה לשם תרומה ואוכל בגד זה ואע"פ שאע"פ הפרים ותרוייהו נפקי מונחשב והאי דיליף תרומת מעשר מתרומה גדולה לענין אומד הוא דיליף: **מתני'** **המניח פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות.** סומך על אלו ואוכל טבלים אחרים שם לו ואומר הרי תרומתן באותן פירות שהקציתי לכך וכן עושה תמיד: **ואם אבדו.** הלך לבדקן ומצאן שאבדו: **הרי זה חושש.** לאותן טבלים שתיקן בהבטחתן של אלו אם אכלן צריך להפרישם מהם דשמא כשאמר הרי תרומתן בפירות שהקציתי כבר היו אבודין: **מעת לעת.** בגמ' מפרש: **בודקין אם היין.** שהניחו להיות מפרישם עליו צריך לבודקו שמא החמיץ ואין תורמין מן החומץ על היין: **בקידוש של מוצאי החג.** כשמנסכת רוח קדים במוצאי החג: **הוצאת סמדר.** כתוס פרח ועגבניו נראין בשאכול כסדרן: **ובשעת כניסת מים לבוסר.** כשהן כפול הלבן נקראין בוסר וכשלחלוחית נכנסת וגדילה בתוכו שיכול לעצור מהן כל שהוא היינו כניסת מים. ל"א היו כותשין הענבים כשהן בוסר ונותנין לתוכן מים ועשין חומץ לטיבול: **גמ' מעת לעת של בדיקה.** כשבדקן מצאן אבודין חושש שמא מאתמול בעת הזאת אבדו ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת זה על פירות אחרים צריך להפרישם עליהם מספק וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש אלא מקמי' אחזקה: של

כשם שתרומה גדולה ניטלת באומד. ומיהו אין להקיש תרומת מעשר לתרומה גדולה שיועיל במתכוין חיטה אחת לפטור הכרי דהא מעשר אמר רחמנא ומיהו אם במתכוין מוסיף נראה דמועיל דמקשינן להכי לתרומה גדולה כדמוכח בפרק כל המנחות בחות מלה (מנחות דף נה.) דקתני תורמין תאנים על הגרוגרות במנין ופריך דהוי מרבה במעשרות ומיירי במרבה בתרומת מעשר כדמוכח סיפא ומוקי לה לרישא כאבא אלעזר בן גמלא והתם מרבה במתכוין ונראה דלית ליה כלל לאבא אלעזר בן גמלא מרבה במעשרות מעשרותיו מקולקלין דבמעשר [ראשון] נמי שרי מאומד כדאמרי' בסוף בכורות יכול היה לו מאה טלאים ונטל עשרה או עשרה ונטל אחד יהיו מעושרים מ"ל עשירי ואין זה עשירי ר' יוסי בר' יהודה אומר מעשר ומפרש התם דטעמא דר' יוסי בר' יהודה דסבר כאבא אלעזר בן גמלא ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב כי את המעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן כדאמר התם בריש פירקין מה מעשר דגן ניטל מאומד ובמתכוין כו' ובמעשר ראשון איירי דכתיב בסיפא דקרא נתתי לוויס לנחלה וא"ת ואמאי אצטריך התם לאוקמי כאבא אלעזר לא הוה ליה למימר אלא דאיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל אחד מעשרה אף מעשר בהמה כן אפי' בלא העברת שבט וי"ל דמשמע ליה דלרבי יוסי ברבי יהודה בעינן אחד מעשרה הוי מעשר אפי' אינם שוים כמו במכנים לדיר להתעשר דמסתמא אין דרכן להיות שוין הלכך צריך לאוקמי כאבא אלעזר בן גמלא דאי לאו דאבא אלעזר ה"א דבעינן אחד מי' בעינן שוין כמו במעשר דגן אע"ג דבמכנים לא בעינן שוין וקשה כיון דשרי אפי' מעשר מאומד אמאי אצטריך במנחות לאוקמי בתרומת מעשר הא דאמר ר' אלעזר ברבי יוסי אבא היה נוטל עשר גרוגרות שבמקלוט על תשעים שבכללה לוקמה במעשר גופיה וי"ל דהכי דרבי יוסי ברבי יהודה סבר דאפילו מעשר ניטל מאומד דאבא אלעזר ליה הך סברא ועוד דניחא ליה לאוקמיה בתרומת מעשר משום דבריסא קתני תורמין: **ניטלת** מאומד. מצוה לתרום מאומד דמתוך שירא לגמלם אלא יטול פחות וטול בעין יפה כדתנן בפ' קמא דתרומות אין תורמין לא במשקל ולא במנין וכן תרומת מעשר ובתוספתא גרסינן מה תרומה גדולה אינה ניטלת אלא באומד ובמחשבה אף תרומת מעשר אינה ניטלת אלא באומד כו' ואם תאמר [ו]דבפ"ק דתרומות תנן המוכר משובח והמודד משובח ממנו והשוקל משובח משלשתן בירושלמי מקשה לה בפ"ק דתרומות ומשני כאן בתרומה גדולה וכאן בתרומת מעשר דתניא אלעזר בן גמלא אומר מנין שאין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין תלמוד לומר ונתשב לכם תרומתכם במחשבה אתה תורם ואי אתה תורם במדה במשקל במנין פירוש ההיא דאין תורמין בתרומה גדולה דלכולי עלמא מצותה מאומד וההיא דהמוכר משובח בתרומת מעשר וכרבנן והא דמייתי בריתא דאבא אלעזר בן גמלא לאשמועי' דפליגי בתרומת מעשר וא"ת דבירושלמי אההיא דהמוכר משובח ממאי הוא משובח אמר רב הונא מן התורם מאומד משמע דמאומד הוי תרומה אלא דמוכר משובח וקאמר נמי התם אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא אמר ר' יוחנן מעת לעת של בדיקה אם בדקם היום בשחרית ומצאם אבודים חושש שמא מאתמול בשחרית אבדו ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת זה על פירות אחרים צריך להפרישם עליהם מספק וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש אלא

כך תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה. פירש בקונטרס דלענין אומד הוא דיליף אבל מחשבה בתרוייהו נפקא מונחשב אי נמי מחשבה נמי יליף אף על גב דכתב ביה משום דכתיב ביה כדגן מן הגורן דהיינו תרומה גדולה דאשית דגן שישראל מפרש מגורנו דקרא גופיה מקיש ליה לתרומה גדולה לענין מחשבה ונראה דלא פליגי רבנן עליה דאבא אלעזר בן גמלא אלא לענין מאומד אבל במחשבה לא פליגי דהא קרא כתיב ובריש האיש מקדש (קדושין דף מא:) נמי פריך מה לתרומה שכן ניטלת במחשבה משמע דלכ"ע פריך והיינו תרומת מעשר דכתיב בה אתם גם אתם ודלא כפי הקונטרס דפי' בבכורות דמשום מחשבה מוקי ר' יוסי בר' יהודה כאבא אלעזר בן גמלא ואין פשט הסוגיא מתיישבת כפירושו דמה לנו להאמיר מחשבה בדברי ר' יוסי בר' יהודה: **במחשבה.** פי' בקונטרס שנותן עיניו בגד זה לשם תרומה ואוכל מגד זה ואע"פ שאע"פ הפרים משמע שרולה לומר משום דכתיב ונתשב שרי לאכול בגד הפרשה ושרינן נמי בשמיקה ע"י שנותן עיניו בגד זה וכל זה נפקא מונחשב וכן ודאי דבגד דיבור נמי הוי תרומה מדתנן במס' תרומות (פ"א מ"ו) חמשה לא יתרומו ואם תרמו תרומתן תרומה וקא חשיב אנס ומפרש בירושלמי טעמא משום ברכה ובפרק ג' דשבועות (דף כו:) נמי אמרי' גבי כל נדיב לב דהוו תרומה וקדשים שני כתובין הנאין כאחד לענין גמר בלבו אע"פ שאם הוציא בשפתיו ולא יצפינו מגייהו שבועה ולענין לאכול בגד הפרשה אין קפידא לכ"ע אפילו בכל המעשרות דלא כתיב בהו ונתשב דשרי בכל מקום אע"פ שעתה אין מפרש כלום כדמוכח ההיא דהלוקח יין מבין הכותים (לעיל דף כה.) דשרי לכ"ע אי לאו משום ברירה אי בקיעת הגוד ובמעשר שני שרינן כשאומר בגפורו או בדרומו וא"ת כיון דשרי תרומה בשנותן עיניו בגד זה אמאי אין מגביהין תרומות בשבת דהא תנן במס' שבת בפרק נוטל (דף קמא:) ר' יהודה אומר אף מעלין את המדומע בא' ומאה פריך בגמ' [ו]והא קמתקן ומשני דסבר כר"ש בן אלעזר דאמר נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד זה ולהכי לא חשיב מתקן בשבת כשמעלהו כיון דאפשר במחשבה והכא נמי אפשר במחשבה וי"ל דשאני מדומע שכבר הוא מתוקן אבל בתחלת תיקונו של טבל לא שרינן משום דאפשר במחשבה ואפי' דמאי אסור לתקן בשבת כדמוכח בפ' במה מדליקין (שם דף לד.) אע"ג דשרי ליתן עיניו בגד זה ולאכול בגד אחר כדאמרי' בפ"ק דחולין (דף ו:) גבי ר' מאיר שאכל עלה של ירק[ז]: **המניח** פירות להיות מפריש עליהן כו'. בערבי שבתות וי"ט חיירי דשרי שלא מן המוקף[ח]: **מעת** לעת. בגדה (דף ד:) דייק מאי טעמא שנתנו רבנן שיעור בגדה מעת לעת ותימה דהכא (נמי) מ"ט וי"ל דדוקא התם דייק משום דאשה מרגשת בעצמה ובדין הוא דהיה שעתה כשמאי ואי בעו רבנן למיקנסה לקנסוה מפקידה לפקידה כהלל:

ובשעת כניסת מים לבוסר. נראה לר"י כלשון ראשון שפירש בקונטרס כשנכנסה בו לחלוחית שיכול לעצור מהן כל שהוא היינו כניסת מים מדתנן במס' שביעית בפ"ד (מ"ח) הבוסר משהגיע מים אוכל בו פתו בשדה הנאים כותם לתוך ביתו כו' ויש שאין נזהרין בו על מנע לפי שאינו קרוי יין אלא מים ור"ת אומר שאין להקל לפי שאין אנו בקיאין עד מתי קרוי מים ולא יין וכתב ר"ת שבנה אחת לא נתבשלו היינות יפה והיו בוסר וכי באותה שנה לא נהגו יין נסך: [ועיין תוס' ע"ז כט: ד"ה אי]

בקידוש

מסורת הש"ס

ה) [בסדר המשנה אית' ר"א בן שמוע], ב) [בערוך ערך בסר ה אית' לבוסר וכן אית' בגרס"י ותוס' וכן אית' בתוס' דע"ז כט: ד"ה אי וכן בגרס"י פסחים נג. ד"ה הוא בוסר] וכן אית' בירושלמי, ג) [תרומות פ"ד מ"ג], ד) [חולין קלז:], ה) [דכרים יח], ו) דבפ"ד דתרומות תנן כל"ל מהכרס"ת], ז) [דף קמב.], ח) [ועי' תוס' חולין ז. ד"ה ולאכול ותוס' מנחות נה. ותוספות בכורות נט. ד"ה במחשבה], ט) [ועי' היטב תוס' יומא לג: ד"ה אבא אלעזר בן כה"ג וכו'],

מוסף רש"י

בשתי תרומות הכתוב מדבר. דכתיב כדגן מן הגורן, זו תרומה גדולה, תרומתכם זו תרומת מעשר (ביצה יג:) דהכי משמע קרא דכתיב בתרומת מעשר לוויס ונתשב לכם, כלומר במחשבה תטלו תרומת מעשר, כדגן מן הגורן, כאותה תרומה שניטלת מן הגורן, דהייגו תרומה גדולה, אלמא שתי תרומות כתיבי בהאי קרא, ומהאי קרא נפקא לן תרוייהו דניטלות במחשבה ובאומד, דונתשב אתרוייהו קאי (מנחות נד: וכע"ז בבכורות נח: מכת"י) ואע"ג דלא כתיב הכי קרא דתרומתכם אלא בתרומת מעשר, נפקא לן דמייתי בתרומה גדולה מדכתיב כדגן מן הגורן, כלומר בתרומה גדולה שניטל ישראל מגרנו, והשתא איתקש תרומת מעשר לתרומה גדולה להאי מילתא (בכורות שם). באומד. אשם יש לו פירות הרבה אין צריך לאמדו, אלא באומד יטול אחד מחמישים (מנחות נד:) שמאמד בדעתו כך וכך יש לי בכרי הזה ולפי אומדנותו נוטל תרומה (בכורות נט.) דלא כתיב בה שיעור (ביצה יג:). **ובמחשבה.** שמחשב ואומר שני לוגין שאני עתיד להפרישם הרי הן תרומה, דלאמרינן גבי לוקח יין מבין הכותים, ולהכי קרי ליה מחשבה משום דאינו מונה אותן (בכורות נט.) לו: נותן עיניו בגד זה ואוכל בגד אחר, דכתיב ונתשב ואתרוייהו קאי, והא דקא יליף לה מתרומה גדולה משום דאומד נקט לה (ביצה יג: וכע"ז בבכורות שם).

עין משפט נר מצוה

ם א מיי' פ"ג מהלכות תרומות הלכה ד:
סא ב מיי' פ"ז מהל' מעשר הלכה ד [וס"ה מהל' תרומות הל' כו] סמג עשין קלה:
ג מיי' פ"ה מהל' תרומות הל' כה]:

תוספות רי"ד

המניח פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשר מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין ואם אבדו הרי זה חושש מעת לעת דברי ר' אלעזר ר' יהודה אומר בג' פרקים בודקין את היין בקידום של מוצאי החג ובהוצאת סמדר ובשעת כניסת המים בבוסר. פי' הניח פירות של טבל להיות סומך עליהן ואוכל טבלים אחרים שיש לו ואומר הרי תרומתן ומעשר שלהן באותן פירות שהקציתי לכך שמשער כמה קבין צריך להפריש מאלה תרומה וכמה קבין מעשר ואומר מאותן הטבלים שהקצתי במקום פלוני שלא אקחם וכן הוא עושה תמיד ומפריש עליהן בחזקת שהן קיימין אותן פירות שהקצה ואוכל את אלו ואין חוששין שמא אבודים הן בשעה שהוא מפריש עליהן ואומר תרומתן של אלו באותן הפירות ונמצא שאין בדבריו כלום ואוכל טבלים אלו בחזקת שהן קיימים ומפריש עליהן ואף על פי שאינו רואה אותן: ואם הלך לבודקן ומצאן שאבדן הרי זה חושש לאותן טבלים שתקן בהבטחתן של אלו מעת לעת ואם לא אכלן צריך להפריש מהם דשמא כי אמר הרי תרומתם על אותם שהקצתי כבר היו אבודין. אבל אותן שתקן קודם מעת לעת כתקון מתוקנת ואע"פ שהן בעולם שלא אכלן אוכלן בחזקת מתוקנות ואינו מפריש עליהן כלום: ואמרינן מאי מעת לעת אמר ר' יוחנן מעת לעת של בדיקה פי' אם בדקם היום בשחרית ומצאם אבודים חושש שמא מאתמול בשחרית אבדו ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת זה על פירות אחרים צריך להפרישם עליהם מספק וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש אלא

בקידום של מוצאי החג של תקופה. של תקופת תשרי אבל משכה תקופת תמוז עד כאן לא וא"ת והא אי אפשר שמשוך עד כאן כדאמרי' בפרק קמא דסנהדרין (דף יג.) דבעינן מקצת החג בתקופה חדשה וי"ל דאמר התם דעל תקופה לבדה אין מעברין: **לפני** הזרע ובשעת הזרע. תימה דכל זה הוא פרק א' דאין הפסק בין לפני הזרע לשעת הזרע וי"ל דבשעת הזרע הוא סוף הזרע שכבר זרעו כל מה שהיה להם ונתחסר להם שלא היה להם כל הצורך: **לשותפין.** פירש ר"ח ור"ת כי הא דאמר בריש המקבל (ב"מ דף קה.) הני בי תרי דעבוד עיסקא בהדי הדדי [ורווח] וא"ל חד לחבריה תא ונפלוג ואמר ליה אידך נרויח טפי דינא הוא דמעכב והשתא עד זה הזמן יכולין לעכב ואז יתברר ויחלוקו וכן לכל דבר יש זמן:

אי הכי היינו דכתיב ותך השמש. אהאי קרא קאמר שלא נא לספר בכח גבורת סערתה שהיתה עושה תלמיס ביס אלא להעיד שהשתיקה שאר כל הרוחות ונתחמם העולם ומכל מקום אמת הוא שהוא רוח חזק מאד כדכתיב (שמות יד) ברוח קדים עזה כל הלילה וברוח קדים תשבר איות תרשיש (תהלים מח) דלפעמים שולחה הקב"ה לעולם עזה וקשה: **אנא לא צריכנא** להו. פירש בקונטרס דרב נחמן בר יצחק תתניה דבי נשיאה הוה כדאמר בהעור והרוטב (חולין קכד.) ולפירושו רב נחמן בר יצחק דבהעור והרוטב משמע דסתם רב נחמן הוא תתניה דבי ריש גלותא ואין נראה דבפרק מי שהוציאוהו (עירובין דף מג:) אמרי' יתיב רב נחמן בר יצחק אחוריה דרבא ויתיב רבא קמיה דרב נחמן וכן בפ' עושין פסין (שם דף יח:) גבי מנוח עם האדון היה משמע דרב נחמן סתם לא היינו רב נחמן בר יצחק וכן בפ' השולח (נקמן לט:) גבי אשכחיה רב נחמן בר יצחק לרבה בר שילא דהוה קאי אפיתחא דבי תפלה וכן בנמה דוכתי אלא רב נחמן סתם הוא רב נחמן בר יעקב דהא רב נחמן סתם הוא תנא של רב ששת ובירושלמי מוכח בדוכתי טובא דרב נחמן בר יעקב הוא תנא של רב ששת וגם בש"ס שלנו אינו מזכיר בשו' מקום רב נחמן בר יעקב אלא כשמזכיר אלנו רב נחמן אחר רב נחמן בר יצחק או רב נחמן בר רב חסדא והא דקאמר הכא רב נחמן בר יצחק לא צריכנא להו עשיר היה ולא היה צריך להם[ה]: **שדיא** נשיב. אויר מזרחית קאמר כדמוכח סוגיא ולא שמעה שדיא אלא לפי שהיתה קשה קראה כך ורוח דרומית שמה שדיא כדאמר בערוך בערך אסתנא וזהו לשונו לד' רוחות יש להן שמות רוח מזרחית שותא רוח מערבית אוריא רוח צפונית אסתנא רוח דרומית שדיא:

הדרן עלך כל הגט

וגו' יבוש מקורו זו מקורה של אשה ויחרב מעיינו זה שכבת זרע שבמעי אשה הוא ישסה אוצר כל כלי חמדה זו מרגלית שבים אמר רבא [ה]עדי סוראה הוא דדייקי קראי מאי כי הוא בין אחים יפריא אמר רבא אפילו שופתא

מעת לעת של הנחה תנן אם אבדו הרי זה חושש מעת לעת בשלמא למ"ד מעת לעת של בדיקה שפיר אלא למ"ד מעת לעת של הנחה האי מעת לעת עד מעת לעת מיבעי ליה קשיא: דברי ר' אלעזר: אמר ר' אלעזר [א]חלוקין עליו חביריו על רבי אלעזר דתנן [ב]מקוה שנמדד ונמצא חסר כל טהרות שנעשו על גביו למפרע בין ברשות היחיד בין ברה"ר טמאות פשיטא דחלוקין מהו דתימא מאי למפרע מעת לעת קמ"ל: רבי יהודה אומר בג' פרקים כו': תנא בקידום של מוצאי החג של תקופה תניא ר' יהודה אומר בג' פרקים מוכרין את התבואה לפני הזרע ובשעת הזרע [ג]ובפרום הפסח ובשלשה פרקים מוכרין את היין בפרום הפסח ובפרום עצרת ובפרום החג ושמן מעצרת ואילך למאי הלכתא אמר רבא ואיתימא רב פפא [ד]לשותפין מכאן ואילך מאי אמר רבא כל יומא פירקיה הוא [1]ויהי בזרוח השמש וימן אלהים רוח קדים חרישית מאי חרישית אמר רב יהודה בשעה שמנשבת עושה תלמים תלמים בים א"ל רבה אי הכי היינו דכתיב [1]ותך השמש על ראש יונה ויתעלף אלא אמר רבה בשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה והיינו דכתיב [2]אשר בגדיך חמים בהשקט ארץ מדרום [(ו)]א"ר תחליפא בר רב חסדא א"ר חסדא אימתי בגדיך חמים בשעה שהשקיט ארץ מדרום שבשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה רב הונא ורב חסדא[ז] הוו יתבי חליף ואזיל גניבא עלייהו אמר חד לחבריה ניקום מקמיה [ז]דבר אוריין הוא א"ל אידך מקמי פלגאה ניקום אדהכי אתא איהו לגבייהו אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה ברוחות אמר להו הכי אמר רב חנן בר רבא אמר רב [ח]ד' רוחות מנשבות בכל יום ורוח צפונית מנשבת עם כולן שאלמלא כן אין העולם מתקיים אפילו שעה אחת ורוח דרומית קשה מכולן ואלמלא בן נץ מעמידה מחרבת כל העולם כולו מפניה שנאמר [3]המבינתך יאבר נץ יפרש כנפיו לתימן רבא ורב נחמן בר יצחק הוו יתבי הוה חליף ואזיל [ט]רב נחמן בר יעקב דיתיב בגוהרקא דדהבא ופרים עליה סרבלא דכרתי רבא אזל לגביה רב נחמן בר יצחק לא אזל לגביה אמר דלמא מאנישי דבי ריש גלותא נינהו רבא צריך להו אנא לא צריכנא להו כדהזא דרב נחמן בר יעקב הוה אזיל לגביה גלי לדרעיה אמר שדיא נשיב אמר רבא הכי אמר רב אשה מפלת בו ושמואל אמר אפי' מרגלית שבים מרקבת בו ר' יוחנן אמר אפי' שכבת זרע שבמעי אשה מסרחת בו [י]אמר רב נחמן [בר יצחק] ושלשתן מקרא אחד דרשו [4]כי הוא בין אחים יפריא יבוא קדים רוח ה' ממדבר עולה ויבוש מקורו

של הנחה. הרי זה חוסש למפרע כל הימים עד מעת לעת של הנחה לאשורה. יוסי אמר שלש מחזיקין להו בחזקת קיימין בידוע ומשש עד כאן ספק ויחזור וימרוס: **חוסש מעת לעת.** משמע יום אחד הוא דקאי בחשש היינו כמ"ד מעת לעת של בדיקה: **אלא למ"ד.** כולהו יומי קאי בחשש בר מיומא קמא חוסש למפרע עד מעת לעת מיבעי ליה: ר"א בן פדת דגמרא ור"א בן שמוע דמתניתין ובריתא: **חלוקין.** ואמרי לעולם חייסינן הואיל ונמצאו אבודין וכל פירות שחקנו ע"י אותן פירות צריך לחזור ולהפרים: **מקוה.** שהיה בחזקת שלש ונמדד לאחר זמן ונמצא חסר: **כל טהרות שנעשו על גביו.** כל תרומות וטהרות שנשתמשו בהן בכלים ואנשים שטבלו מטומאתן באותו מקוה מעולם: **כין שהמקוה ברשות היחיד.** דקי"ל ספק טומאה ברשות היחיד ספיקו טמא[ט]: **כין ברה"ר.** דקי"ל ספיקו טהור הכא טמא. דכי אמרינן ספק טומאה ברה"ר טהור היינו ספק נגע ספק לא נגע דאיכא למימר לא נגע אבל זה שהוא בא לטהרו בטבילת ספק אל תטהרנו הכא אלא מעת לעת בדיקה הראשונה אנו חוששין ולא מעת לעת בלבד כמו שאמר ר' אלעזר דאמרי' (בפסחים) (בקידושין דף עט.) תניא המפריש חבית להיות מפריש עליה תרומה ומעשר כל ג' ימים ודאי מכאן ואילך ספק דמשמע שכל למפרע אנו חוששין רבנן הוא דפליגי על ר' אלעזר: ר' יהודה אומר בג' זמנים צריך לבדוק את היין (אבל) [ואם] הניחו להיות מפריש עליו חיישינן שמא החמיץ ואין תורמין מחומץ על יין מפני [ל] [שאינו מינו] ואם תרם אין תרומתו תרומה: ברוח קדים המנשבת במוצאי חג הסוכות ובהוצאת סמדר כשיפול הפרח והענבים נראים מסודרים באשכול יקראו סמדר. ובעת כניסת מים לבוסר אחר שגדלו הענבים ונעשו כפול הלבן נקראים בוסר וכשתכנס בתוכן לחלוחית שאם תעצרם תוציא מהם משקה נקרא כניסת מים לבוסר ובאלו ג' פרקים רגיל היין שסופו להחמיץ: תנא בקדים של מוצאי החג של תקופה אם כבר נכנסה תשרי. אבל אם משכה תקופת תמוז עד מוצאי החג אין זמן היין להתקלקל עד שתכנס תקופת תשרי:

סליק פרקא

ה) עיין תוס' נדה דף כ ע"ב ד"ה היה כודק לפף לרבנן דס"ל דיין ומוסך מין אחד הוא מ"מ כאן אין מרומתו תרומה ע"ש:

ו) קדושין עט. נדה נ: [מקוואות פ"ב מ"ב], ז) פי' ט"ו ימים לפני הרגל קרוי פרום, ג) לקמן מג., ד) [פי' בן סורה כ"ב דש"י לקמן סב.], ה) ב"מ כה., ו) [ל"ל רב אחא בר יעקב ערוך ערך גהרקן], ז) ב"מ רב אחא בר יעקב אמר מ"ד, ח) [עי' פרש"י לקמן מה. ד"ה עדי עדי אלו כמו עדה אמרה], ט) [סוטה כח:], י) [דברים לב], כ) וכרכות סא., ל) [וע"ע תוס' עירובין יח: ד"ה מתקיף עוד סז מג: ד"ה יתיב וכב"ב מו: ד"ה שלח],

תורה אור השלם

1. וְיהִי בִזְרֹחַ הַשֶּׁמֶשׁ וַיְמַן אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים חֲרִישִׁית וַתַּךְ הַשֶּׁמֶשׁ עַל רֹאשׁ יוֹנָה וַיִּתְעַלָּף וַיִּשְׁאַל אֶת נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מֵחַיָּי:
יונה ד ח
2. אֲשֶׁר בְּגָדֶיךָ חֲמִים בְּהַשְׁקֹט אֶרֶץ מִדָּרוֹם:
איוב לז יז
3. הֲמִבִּינְתְּךָ יֵאָבֶר נֵץ יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו לְתֵימָן:
איוב לט כו
4. כִּי הוּא בֵּן אַחִים יִפְרִיא יָבוֹא קָדִים רוּחַ יְיָ מִמִּדְבָּר עֹלֶה וְיִבּוֹשׁ מְקוֹרוֹ וְיֶחֱרַב מַעְיָנוֹ הוּא יִשְׁסֶה אוֹצַר כָּל כְּלִי חֶמְדָּה:
הושע יג טו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה **אנא** וכו' **הוא** ר"נ בר יצחק. וכן מצולר בכס"ש מגילה דף כח ע"ב ד"ה ר"נ: **בא"ד** וכן לאו היינו ר"נ. בעירובין יב ע"א:

הגהות הב"ח

(**ל**) נמ' ואמר רב תתליפא: (**מ**) רש"י ד"ה אנא וכו' דרב נחמן בר יצחק תתניה:

מוסף רש"י

כל טהרות שנעשו על גביו. טהרות שנשתמשו בכלים שטבלו בו (נדה ב: ובערי"ז קדושין עט.). **בין ברשות היחיד.** שספק טומאה טמא בו, בין ברה"ר. שספק טומאה טהור בו (קדושין שם) בין שהמקוה עומד ברה"ר לקיימא לן בספק טומאה ברה"ר שפקו טהור, הכא טמא, דלאו ספק הוא אלא ודאי (נדה ב: וכערי"ז קדושין שם). **דבר אוריין הוא.** בן סורה (לקמן סב.). פלגאה. חולק על התמכיים, שהיה מלעגו לתר עוקבא שהיה אב בית דין דמתניין בפרק קמא (לקמן סב.).

מסורת הש"ס

(**ה**) **אנא** מיי' פ"ז מהל' מעבר הלבנה ד [ופ"ה מהל' תרומות הכ"ו ופ"ד מהל' מע"ש ה"ג]: **סג** ב מיי' פ"ו מהל' מקוואות הלכה ו עור וש"ע י"ד סימן רא סעיף עא: **סד** ג מיי' פ"ד מהל' שותפין הלכה ד [ופ"ה שם ה"ה] סמג עשין פב טור וש"ע ח"מ סימן קעו סעיף יד [וסעי' יז]:

תוספות רי"ד

סמכינן אחזקה: א"ר אלעזר בן פדת חולקין עליו חבריו על רבי אלעזר בן שמוע דתנן מקוה שנמדד ונמצא חסר כל טהרות שנעשו על גביו למפרע בין ברשות היחיד בין ברשות הרבים טמאות פי' מקוה שנמדד בא' בניסן והיה שלם ועומד בחזקת שלם ולאחר זמן בא' באייר נמדד ונמצא חסר כל תרומות וטהרות שנתעסקו בכלים ואנשים שטבלו מטומאתן באותו מקוה מא' בניסן שהיה שלם ועד א' באייר ונמצא חסר הן טמאות דחיישי' שמא באחד בניסן לאחר בדיקתו חסר מיד ואע"ג דהוא ברשות הרבים דקיימא לן ספק טומאה [ברה"ר טהור] היינו דאיכא למימר לא נגע אבל זה שהוא טמא ודאי ואתה בא לטהרו בטבילת ספק אל תטהרנו מספק אלמא מעת בדיקה הראשונה אנו חוששין ולא מעת לעת בלבד כמו שאמר ר' אלעזר דאמרי' דאמרי' (בפסחים) (בקידושין דף עט.) תניא המפריש חבית להיות תרומה ומעשר כל ג' ימים ודאי מכאן ואילך ספק דמשמע שכל למפרע אנו חוששין רבנן הוא דפליגי על ר' אלעזר: ר' יהודה אומר בג' זמנים צריך לבדוק את היין (אבל) [ואם] הניחו להיות מפריש עליו חיישינן שמא החמיץ ואין תורמין מחומץ על יין מפני [ל] [שאינו מינו] ואם תרם אין תרומתו תרומה: ברוח קדים המנשבת במוצאי חג הסוכות ובהוצאת סמדר כשיפול הפרח והענבים נראים מסודרים באשכול יקראו סמדר. ובעת כניסת מים לבוסר אחר שגדלו הענבים ונעשו כפול הלבן נקראים בוסר וכשתכנס בתוכן לחלוחית שאם תעצרם תוציא מהם משקה נקרא כניסת מים לבוסר ובאלו ג' פרקים רגיל היין שסופו להחמיץ: תנא בקדים של מוצאי החג של תקופה אם כבר נכנסה תשרי. אבל אם משכה תקופת תמוז עד מוצאי החג אין זמן היין להתקלקל עד שתכנס תקופת תשרי:

סליק פרקא

שופתא. ג)בית יד: **קופינא.** ד)חור שברגש המרא שקורין פושו"ר ועל שם שדחוק בין שני לדי החור קרי ליה בין חמיס שמדובקין: **סיכתא דדפנא.** יתד שבדופן: **רפיא.** שמתייבש מחמת החום ורפה: **קניא בכופתא.** קנה המרוג בכפיפה: **רפיא.** כמו יפריא:

הדרן עלך כל הגט

השולח. והגיע. והשיג: **אינו יכול לבטלו.** בגמרא פריך פשיטא: **ברשותה.** לא היה מבטלו בפני השליח ולא בפני האשה אלא במקום שהיה עומד היה מבטלו בפני שלשה: **מפני תיקון העולם.** שהשליח שאינו יודע בדבר מולינו לה והיא ניסת בו: **גמ' הגיעו.** הוי משמע שרגף אחריו והשיגו: **ואפילו ממילא.** שנשתהה שליח בדרך והיה לו זה דרך נשס ולאחו ואפ"ה בטל: **ולא אמרינן.** אין בדעתו לבטלו אלא לצעורה בעלמא אדם או אדשים אשם היה בדעתו לבטלו היה רודף אחריו לבטולי: **שליחותא דקמא.** דאמרינן ליה לא עדיפת מייה: **איהו הוא דלא טרח.** כי בטליה הוא בעצמו בטל וליכא למימר לצעורה מיכוין דלא הוה מטרח נפשיה משום לצערה: **אבל שליח.** כי שלח שליח לבטל אמרינן לצעורה מיכוין ומשום טירחא דשליח אחרון לא איכפת ליה: **בטל הוא.** משמע בטל יהא וכן אי אפשי בו: **פסול הוא.** לא משמע דאיהו מבטל ליה אלא מוצא עליו שם פסול והא ליכא: **לא אמר כלום.** וזכה בה על כרחו ואם יש לו בעל חוב גובה אותה בשבילו לפי שכל הלשונות הללו לשון עתיד הן והואיל וקבלה אינו יכול לחזור בו: **בטלה היא.** משמע בטלה היתה מקודם שקיבלתי הודאתא בעל דין כמאה עדים דמי והרי אומר שלא זכה בה וחוזרת לנותן והכי נמי תניא לקמן בפירקין (דף מ:) כתבתי ונתתי שדה פלונית לפלוני והוא אומר לא כתב ונתן לי הודאת בעל דין כמאה עדים והאי נמי דאמר בטלה היתה מקודם לכן נאמן: שתי מתנה דבריו קיימין אלמא

שופתא בקופינא דמרא רפיא רב יוסף אמר אפילו סיכתא בדפנא רפיא רב אחא בר יעקב אמר אפילו קניא בכופתא רפיא:

הדרן עלך כל הגט

השולח [א]גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קידם אצל אשתו או ששלח אצלה שליח ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל אם משהגיע גט לידה שוב אינו יכול לבטלו בראשונה היה עושה ב"ד [ב] ממקום אחר ומבטלו [ג]התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו עושין כן מפני תיקון העולם: **גמ'** הגיעו לא קתני אלא הגיע ואפי' ממילא ולא אמרינן לצעורה הוא דקא מיכוין או ששלח אחריו שליח ל"ל מהו דתימא לא אלימא שליחותיה דבתרא משליחותיה דקמא דלבטליה קמ"ל קדם הוא אצל אשתו למה לי מהו דתימא כי לא אמרינן לצעורה קא מיכוין ה"מ לשליח אבל לדידה ודאי לצעורה קא מיכוין קמ"ל או ששלח אצלה שליח למה לי מהו דתימא איהו הוא דלא טרח אדעתא לצעורה אבל שליח דלא איכפת ליה כי טרח ודאי לצעורה קא מיכוין קמ"ל אם משהגיע גט לידה אינו יכול לבטלו פשיטא [ד]לא צריכא דמהדר עליה מעיקרא לבטולי מהו דתימא איגלאי מלתא למפרע דבטולי בטליה קמ"ל: ת"ר [ה]בטל הוא אי אפשי בו דבריו קיימין פסול הוא אינו גט לא אמר כלום למימרא דבטל לישנא דלבטיל משמע [ו]והאמר רבה בר איבו אמר רב ששת ואמרי לה אמר רבה בר אבוה [ז]מקבל מתנה שאמר לאחר שבאתה מתנה לידו מתנה זו מבוטלת [ח] תיבטל אי אפשי בה לא אמר כלום בטלה היא אינה בטל מעיקרא משמע אמר אביי בטל שתי

השולח. גט שנתתי לך בטל הוא. לרבי דאמר בטלו מבוטל נקט הגיע בשליח אורחא דמלתא דאז מותר לבטלו ורגיל הוא לבטלו אבל בפני ב"ד שלא בפני השליח אסור לבטלו מדרבנן משום תקנת ר"ג ועוד נקט הגיע בשליח דהשתא אין לריך בית דין אי נמי היא גופה אתא לאשמועי' דלא אמרינן לצעורה קא מיכוין כדאמרינן בגמרא ולא לומר דלוקא בכי האי גוונא בטל:

ולא אמרינן לצעורה קא מיכוין. ולא"ת פשיטא שהוא בטל היאך היה לנו לומר שאינו בטל והוא עומד ולווח וי"ל דהוה אמינא כיון שאינו מגיע עדיס על כך א"כ אינו רולה לבטלו א"נ הוה חייטינן להאמיר משום דלמא לצעורה קא מיכוין קמ"ל דלא חייטינן: **איהו דלא טרח אדעתא לצעורה.** משמע דקידם אצל אשתו לא הוי ממילא אלא בטירחא ותימה דאמאי לא נקט רבותא טפי מדמן אצל אשתו ממילא או שלוחו דלא אמרינן לצעורה קא מיכוין דתימה הוא לומר שאז אין מועיל ביטול: **מהו דתימא איגלאי מילתא למפרע דבטלי בטליה** קמ"ל. ורבא דאמר לקמן (דף לד.) דגלוי לעתא בגיטא מלתא היא היינו שנודע קודם שהגיע גט לידה אבל אם לא נודע אותו גילוי דעתא עד אחר שהגיע לידה לאו כלום הוא כגון דהוה הייט בתר שליח לבטוליה וסבר שליח דהא דהייט בתריה דבעי למימר אשור הב לה כדאמר לקמן (שם) וכי מבטל ליה אחר שבא לידה לפי שסבור שעדיין הוא ביד השליח ולא בא לידה אגלאי מילתא למפרע דלבטולי הוה רהיט קמ"ל מתני' דלאו כלום הוא וטעמא משום דבאותה שעה שהוא רן לא נודע דעתו לא לשליח ולא לאשה ולא לב"ד והוו להו דברים שבלב דאין דברים אע"פ שנאמן לומר כך היה בלבי ואף ע"ג דבעלמא גבי ההוא דזכין אדעתא למיסק לארץ ישראל (קדושין דף מט:) בדין הוא דלא הוו דברים כיון שלא חשש לפרש רולה הוא שיתקיים הדבר בכל עניו אבל כאן עושה כל מה שיכול לעשות מ"מ עשאום כדברים שבלב ואין להקשות

א א מיי' פ"ו מהל' גירושין הלכה טז [והלכה י"ז] סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמא סעי' נט:

ב ב מיי' שם טוש"ע שם סעי' ס:

ג ג מיי' שם טוש"ע שם סעי' סב:

ד ד מיי' שם הלכ"ג [והלכ"ג] טוש"ע שם סעי' סג:

ה ה מיי' פ"ד מהל' זכייה הל"ח סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמה סעי' י וכסג"ה וע"ש:

תוספות רי"ד

השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קדם אצל אשתו או ששלח אצלה [שליח] ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל אם משיגיע גט לידה אינו יכול לבטלו: ת"ר בטל הוא אי אפשי בו דבריו קיימין. פי' שמשמע לשונות אלו לשון ביטול. פסול הוא אינו גט לא אמר כלום פי' שמשמע שמוציא עליו לעז שהוא גט פסול והרי אנו רואים שהוא כשר מ"מ לא אמר כלום אבל אם אמר פסול יהיה לא יהיה גט הרי הכי נמי דהוי לשון ביטול והגט בטל:

הגהות הב"ח

(**א**) משנה ב"ד במקום אחר: (**ב**) גמ' מבוטלת היא מיבטל:

לעזי רש"י

פושווי"ר. מעדר.

מוסף רש"י

שופתא. לשון אחיזה (ע"ז כח:).

הדרן עלך כל הגט

והגיע בשליח. רבותא אשמועינן אע"פ שלא יצא אחריו לשם כך, אלא שפגע בו ואמר לו הכי בטל, ולא אמרינן לצעורי בעלמא קא מכוין (קדושין נט:). בראשונה היה עושה ב"ד בו'. ולא היה מודיע לה (יבמות צ:). מקבל מתנה. שבר מתנת קרקע, שאמר. המקבל לאחר שבא שבר המתנה לידו. ה"ג מיבטל מבוטלת אי אפשי בה לא אמר כלום, בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימין, ה"ג לה בהשולח גט, ובעמא מפרש המס משום דמבטל מבוטלת אי אפשי בה להבא משמע והיא כבר קבלה, לפיכך לא אמר כלום, ואם יש עליו בעל חוב גובה אותה הימנו (בריתות כד:).

דמי איכא מידי דמדאוריתא לא הוי גט ומדרבנן הוה גט דכיון שקלת דומה לדברים שבלב לא חשיבא עקירת דבר מן התורה ועדיפא מינה אמרינן בבטול שלא בב"ד בלא ידיעת שליח ואשה דמשמע פשט הלכה דלא הוי בטול וי"ע כי שמא בטול שלא בב"ד אינו מועיל להקל אבל יועיל להחמיר ועוד נראה לר"י כי דברים שבלב אינן דברים אפי' היכא דקי"ל שנאמנים מלפרשם כמו שרוצה להוכיח בפ"ב דקדושין (דף ג.) דדברים שבלב אינן דברים וכופין אותו עד שיאמר רולה אני דגט ודכפרה ולא מהני דברים שבלב להיות דברים אלא היכא שבלא גילוי דעתו יש לנו לדעת דעתו מעצמו: **והאמר** רבה בר איבו א"ר ששת ואמרי לה רבה בר אבוה בו'. ולי"ג רבה בר אבוה א"ר ששת דרבה בר אבוה היה רבו של רב נחמן ורב נחמן חבירו של רב ששת: **מבוטלת** היא תיבטל אי אפשי בה לא אמר כלום. תימה דבפרק בתרא דכריתות (דף כד.) גרסי' איפכא מבוטלת היא תיבטל אי אפשי בה דבריו קיימים בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום [ז]ואי אפשר למיגרס התם כדהכא דהתם פריך מינה אדרים לקיש דאמר הנותן מתנה לחברו ואמר הלה אי אפשי בה כל הקודם בה זכה ורב ששת קאמר דאי אפשי בה דבריו קיימים מאי לאו דבריו קיימים והדרה למרה ומיהו לספרים דגרסי התם והכא אי אפשי בה בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימים אתי שפיר והא דלא מקשה מאי אפשי בה כמו שמקשה אבטלה משום שפשוט לו דהאי דדבריו קיימים באי אפשי בה היינו משום דהוי לשון הפקר כדמתרץ בכריתות לריש לקיש ומיהו גירסא זו אינה ברוב ספרים ור"י אומר שיש לישב כאן גירסא דכריתות ודייק דבטל מעיקרא משמע מדקתני בטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום דאי ליבטל משמע להבא א"כ היו דבריו קיימין והוי הפקר וכל המחזיק בה זכה אבל השתא דמעיקרא משמע הרי הוא כאומר על כל מתנות שאדם נותן לחברו וחוכה בהן שאינן מתנות דכאן נמי זוכה בהו ולכך לא אמר כלום והאי דקאמר שאי לשונות משמע ולישנא דמהני בה קאמר לאו דמהני דבריו במתנות קאמר אלא דמהני היינו לשון הטוב לו דטוב לו שיתבטל הגט וטוב לו שלא יתבטל המתנה והא דמשמע ברש פ' האומנים (כ"מ דף עו:) דחשיב עילוי לבעל מה שממהר הגט לחול דאמרינן בשלמא אי איתמר איפכא התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי גיטי

והוא